

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО

(повна назва підрозділу)

КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

(повна назва кафедри)



ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор із науково-педагогічної
роботи

 Сергій Слободян

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

Методологія наукових досліджень

RESEARCH METHODOLOGY

рівень вищої освіти _____ другий (магістерський)

тип дисципліни _____ нормативна

мова викладання _____ українська

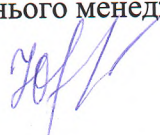
Робоча програма навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань А Освіта, спеціальності А1 Освітні науки

«03» березня 2025 р. 17 с.

Розробники: Ситченко Анатолій Люціанович, доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту; Корнієнко Ірина Анатоліївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри педагогіки та освітнього менеджменту.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» розглянуто на засіданні кафедри педагогіки та освітнього менеджменту
Протокол № 4 від «04» березня 2025 р.

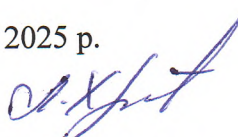
Завідувач кафедри



Юлія Кузьменко

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» розглянуто Науково-методичною комісією Навчально-наукового педагогічного інституту імені В.О. Сухомлинського
Протокол № 3 від «06» березня 2025 р.

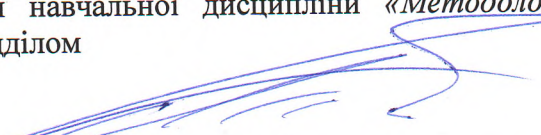
Голова



Людмила Хрящевська

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» погоджено з навчальним відділом

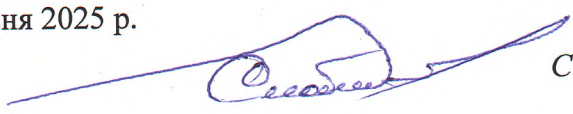
Начальник відділу



Андрій Лабарткава

Робочу програму навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» затверджено Навчально-методичною радою НУК
Протокол № 3 від «26» березня 2025 р.

Голова НМР НУК



Сергій Слободян

© НУК, 2025

© Корнієнко І.А., 2025

ЗМІСТ

<i>Вступ</i>	4
<i>1. Опис навчальної дисципліни</i>	5
<i>2. Мета вивчення навчальної дисципліни</i>	6
<i>3. Передумови для вивчення дисципліни</i>	6
<i>4. Очікувані результати навчання</i>	6
<i>5. Програма навчальної дисципліни</i>	6
<i>6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування</i>	11
<i>7. Форми поточного та підсумкового контролю</i>	11
<i>8. Критерії оцінювання результатів навчання</i>	15
<i>9. Засоби навчання</i>	15
<i>10. Рекомендовані джерела інформації</i>	16

Анотація

Дисципліна «Методологія наукових досліджень» має на меті сформувати у студентів знання про основи наукової діяльності, ознайомити з її методологічними засадами, структурою та етапами. Особлива увага приділяється вивченню категоріального апарату науки, поняття наукової проблеми, мети, завдань, гіпотези дослідження, методів збору та аналізу інформації, логіки наукового пізнання. Студенти опановують принципи академічної доброчесності, набувають навичок критичного мислення, аргументації, наукової рефлексії, оволодівають нормами оформлення наукових текстів згідно з сучасними стандартами.

У процесі навчання передбачається виконання практичних завдань, пов'язаних з плануванням і організацією наукового дослідження, аналізом джерел, написанням фрагментів наукових робіт. Курс є міждисциплінарним, поєднує філософські, логічні, етичні, мовні та інформаційні аспекти наукової діяльності. Він створює підґрунтя для самостійної дослідницької роботи студентів, виконання курсових, магістерських робіт, участі в конференціях, написанні статей. Опанування дисципліни сприяє розвитку дослідницької культури, здатності формулювати актуальні наукові питання, здійснювати аналітичну та пошукову діяльність у межах фахової підготовки.

Ключові слова: наукове дослідження, методологія, академічна доброчесність, наукова проблема, гіпотеза, методи дослідження, критичне мислення, науковий текст, аналітична діяльність.

Abstract

The course «**Research Methodology**» aims to provide students with essential knowledge about the foundations of scientific inquiry, its methodological principles, structure, and stages. Particular attention is given to studying the conceptual framework of science, including the research problem, objectives, tasks, hypotheses, methods of data collection and analysis, and the logic of scientific knowledge acquisition. Students learn the principles of academic integrity, develop skills in critical thinking, argumentation, scientific reflection, and master the standards of academic writing and formatting.

Throughout the course, students complete practical tasks related to planning and organizing research, analyzing sources, and writing components of academic texts. The course is interdisciplinary, combining philosophical, logical, ethical, linguistic, and informational aspects of scientific activity. It lays the groundwork for independent student research, the completion of course papers, master's theses, participation in academic conferences, and article writing. Mastering this discipline promotes the development of research culture, the ability to formulate relevant scientific questions, and to carry out analytical and investigative activities within their professional training.

Keywords: scientific research, methodology, academic integrity, research problem, hypothesis, research methods, critical thinking, academic writing, analytical activity.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	А Освіта	<i>Нормативна</i>	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й	
Електронний адрес РПНД на сайті Університету	А1 Освітні науки ОП Освітні науки	Семестр	
		1-й	
		Лекцій	
		15 год.	
		Практичні, семінарські	
		15 год.	
		Лабораторні	
Загальна кількість годин –90		0 год.	0 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2; самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень: другий (магістерський)	Самостійна робота	
		60 год.	
		Індивідуальні завдання: 0 год.	
		Вид контролю: іспит	
		Форма контролю: усна	

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	А Освіта	Нормативна	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й	
Електронний адрес РПНД на сайті Університету	А1 Освітні науки ОП Освітні науки	Семестр	
		1-й	
		Лекцій	
Індивідуальне науково-дослідне завдання –		6 год.	
		Практичні, семінарські	
		6 год.	
Загальна кількість годин –90		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2;	Освітній рівень: другий (магістерський)	Самостійна робота	
		78 год.	
самостійної роботи студента – 4		Індивідуальні завдання: 0 год.	
		Вид контролю: іспит	
		Форма контролю: усна	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» є: сформувати в магістрантів методологічну культуру дослідника, розкрити структуру та логіку наукового пізнання, засвоїти сучасні підходи до побудови наукового дослідження, забезпечити засвоєння теоретичних і практичних основ наукової творчості.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» є опанування курсів «Основи наукових досліджень та академічна доброчесність», «Українська мова за професійним спрямуванням».

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

РН 1. Здійснювати аналіз еволюційних процесів у сфері освіти осіб з особливими освітніми потребами, обґрунтовувати власне бачення шляхів розв'язання наявних проблем.

РН 2. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань, створення нових та удосконалення традиційних технологій викладання і супроводження та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

РН 3. Розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами, генерувати нові ідеї для удосконалення навчання, виховання, розвитку та соціалізації цих осіб.

РН 7. Робити фаховий внесок до професійних знань і практики та оцінювання результатів діяльності команди у сфері психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі, мотивувати учасників команди супроводу до досягнення спільних цілей.

РН 8. Приймати ефективні рішення з питань спеціальної та інклюзивної освіти, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати їх розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, зокрема, вимоги споживачів; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.

РН 9. Вільно спілкуватись усно і письмово українською та іноземною мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

РН 10. Відшуковувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.

РН 12. Організовувати та здійснювати методичний супровід процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах спеціальних закладів освіти та інклюзивного освітнього середовища.

РН 14. Створювати та реалізовувати наукові розробки та/або освітні проекти, спрямовані на підвищення якості організації освітнього середовища для дітей з особливими освітніми потребами.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

ЗК-7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК-10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні..

II. Фахові:

СК-1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-2. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами (залежно від спеціалізації).

СК-10. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та/або освітні проекти у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Методологія та організація наукових досліджень

Змістовий модуль 1. Теоретико-прикладні засади методології та організації наукових досліджень

Тема 1. Нормативно-організаційні засади наукової діяльності.

1. Сутність та основні поняття наукової діяльності.
2. Законодавче регулювання наукової діяльності в Україні.
3. Основні принципи організації наукових досліджень.
4. Система наукових установ і організацій.

5. Основні суб'єкти наукової діяльності.
6. Академічна доброчесність як нормативна основа науки.
7. Наука у вищій освіті: функції, завдання, пріоритети розвитку.

Тема 2. Методологія наукової-дослідницької діяльності.

1. Поняття методології та її рівні.
2. Структура методології наукового дослідження.
3. Теоретичні та емпіричні методи дослідження.
4. Принципи наукового пізнання.
5. Методологічні підходи у сучасній науці.
6. Вибір методології дослідження залежно від теми й мети.

Етапи наукового дослідження з методологічної точки зору

Змістовий модуль 2. Специфіка науково-дослідницької діяльності за спеціальністю

Тема 3. Методологія науково-дослідницької діяльності за фахом.

1. Специфіка наукового пізнання за спеціальністю.
2. Методологічні засади й методологія досліджень за фахом.

Тема 4. Підготовка наукових публікацій та доповідей.

1. Види наукових публікацій: характеристика й вимоги.
2. Структура наукової статті.
3. Технічні вимоги до оформлення публікацій.
4. Правила цитування, посилання, уникнення плагіату.
5. Рецензування та публікаційна етика.
6. Підготовка наукової доповіді або презентації.
7. Виступ на конференції: структура, логіка, візуалізація.

Змістовий модуль 3. Магістерське дослідження й апробація результатів наукового

пошуку

Тема 5. Теоретико-методологічні й структурні особливості магістерського дослідження.

1. Магістерська робота як форма кваліфікаційного дослідження.
2. Вибір теми та формулювання наукового апарату (мета, завдання, гіпотеза).
3. Структура магістерського дослідження.
4. Теоретичний і практичний компоненти роботи.
5. Методологічне забезпечення дослідження.
6. Робота з джерельною базою та аналіз літератури.
7. Вимоги до написання, оформлення та подання магістерської роботи.

Тема 6. Презентація й апробація результатів наукового пошуку.

1. Поняття апробації результатів дослідження.
2. Форми апробації: конференції, семінари, публікації.
3. Підготовка до захисту магістерської роботи.
4. Вимоги до презентації результатів дослідження.
5. Візуалізація дослідницьких результатів.
6. Риторика наукового виступу.
7. Типові помилки при апробації та способи їх уникнення.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	лаб	с.р.		лек	пр	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	12
Модуль 1. Методологія та організація наукових досліджень										
Змістовий модуль 1. Теоретико-прикладні засади методології та організації наукових досліджень										
Тема 1. Нормативно-організаційні засади наукової діяльності	15	2	2	–	11	15	1	1		13
Тема 2. Методологія наукової-дослідницької діяльності	15	2	2	–	11	15	1	1		13
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	30	4	4	–	22	30	2	2		26
Усього годин	30	4	4	–	22	30	2	2		26
Змістовий модуль 2. Специфіка науково-дослідницької діяльності за спеціальністю										
Тема 3. Методологія науково-дослідницької діяльності за фахом	15	2	2	–	11	15	1	1		13
Тема 4. Підготовка наукових публікацій та доповідей	15	4	4	–	7	15	1	1		13
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	30	6	6	–	18	30	2	2		26
Усього годин	30	6	6		18	30	2	2		26
Змістовий модуль 3. Магістерське дослідження й апробація результатів наукового пошуку										
Тема 5. Теоретико-методологічні й структурні особливості магістерського дослідження	15	3	3	–	9	15	1	1		13
Тема 6. Презентація й апробація результатів наукового пошуку	15	2	2	–	11	15	1	1		13
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	30	5	5	–	20	30	2	2		26
Усього годин	30	15	15		20	30	2	2		26
Разом за курсом	90	15	15	0	60	90	6	6		78

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Нормативно-організаційні засади наукової діяльності	2	1
2	Тема 2. Методологія наукової-дослідницької діяльності	4	1
3	Тема 3. Методологія науково-дослідницької діяльності за фахом	2	1
4	Тема 4. Підготовка наукових публікацій та доповідей	4	1
5	Тема 5. Теоретико-методологічні й структурні особливості магістерського дослідження	3	1
6	Тема 6. Презентація й апробація результатів наукового пошуку	3	1
	<i>Разом</i>	15	6

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до практичних занять – **2-4 год. / 1 заняття**;
- написання повідомлень, есе – **2 год. / 1 робота**;
- підготовка до контрольних заходів – **10 год. / 1 захід**
- підготовка презентацій - **3-5 год. / 1 проєкт**.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Підготовка до практичних робіт	30	12
2.	Підготовка до контрольних заходів	10	16
3.	Написання повідомлень, есе	10	25
4.	Підготовка презентацій	10	25
	<i>Разом</i>	60	78

6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування

Методи навчання:

- 1) на лекційних заняттях:
 - лекція;
 - пояснення;
 - дискусія;
 - диспут;
 - ілюстрування;
 - демонстрація;

- відеометод;
 - майстер-клас
- 2) на семінарських заняттях:
- практична робота;
 - фронтальне опитування;
 - частково-пошуковий метод;
 - спостереження.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- усні відповіді (семінарські заняття);
- проєктні (самостійні) роботи;
- контрольна робота;
- реферати.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу містить оцінки з поточного контролю та оцінки підсумкового контролю. В кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок, де студент може набрати від 60 балів до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок (усна відповідь, проєктні (самостійні) роботи), контрольна робота (максимально 90 балів) й оцінки за контрольну роботу (максимально 10 балів).

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних і проєктних самостійних робіт, а також презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки лише досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній із позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їхнє оцінювання

Усні відповіді на семінарських заняттях	Критерії оцінювання
2	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, містить аргументовані висновки з доречним ілюстративним матеріалом, може підкріплюватися коректними цитуваннями думок / поглядів учених.
1,5	Відповідь в цілому правильна, доволі повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.
1	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована з використанням неправильної / некоректної термінології.
0,5	Відповідь частково правильна, містить неточності, проте не містить жодних аргументів та ілюстративного матеріалу.
0	Студент не дає відповіді чи його відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 30 балів</i>

	<i>ДФН (15 відповідей по 2 бали), 10 балів ЗФН.</i>
--	---

Самостійна (проектна) робота	Критерії оцінювання
5	Студент правильно виконує завдання в установлений термін, презентує аналітику різних наукових джерел, підбирає доречний ілюстративний матеріал, здійснює коректні та доцільні цитування, а також грамотно проводить експеримент і на високому рівні здійснює обробку його результатів.
4	Студент правильно виконує завдання в установлений термін, презентує аналітику різних наукових джерел, допускається незначних помилок у добірці ілюстративного матеріалу, здійснює коректні та доцільні цитування, в експериментальних роботах містяться незначні недоліки в обробці їхніх результатів.
3	Студент виконує роботу з порушенням встановленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але поверхнево чи з певними неточностями, подає недоцільні цитування та недоречні ілюстрації, а також виконує експериментальні роботи не на різнотипних мовленнєвих матеріалах та з недостатньою кількістю респондентів.
2	Студент виконує роботу з порушенням встановленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але не презентує аналітику різних наукових джерел, не підбирає доречний ілюстративний матеріал, не наводить коректні та доцільні цитування, проводить експерименти, проте не презентує обробку його результатів та не демонструє вміння робити висновки.
1	Студент виконує роботу з методичної допомоги викладача на кожному етапі проведення експериментів.
0	Студент не виконує роботи.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 60 балів (15 робіт по 4 бали ДФН, ЗФН).</i>

Контрольна робота	Критерії оцінювання
ДФН 10 ЗФН 32-30	Робота виконана без змістових помилок (завдання I, II та III рівнів складності), містить точні відповіді на питання теоретичного характеру, правильно ідентифікує технологію і правильно виявляє брехню в тексті. Бал знижується в разі наявності орфографічних та пунктуаційних помилок.
ДФН 9-7 ЗФН 29-20	Робота представлена з повними та правильними відповідями всіх рівнів складності, студент правильно ідентифікує технологію профайлінгу і правильно структурує хід виявлення брехні в тексті, проте допускається помилок шляхом упущення кількох відповідних маркерів. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 6-5 ЗФН 19-10	Робота виконана з огріхами в описі технології профайлінгу, проте безпомилково виконано завдання I та II рівнів складності. В такій роботі завдання щодо детекції брехні в тексті виконано неправильно. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН	Робота виконана з неточностями у формулюванні дефініцій термінів (II

4-3 ЗФН 9-6	рівень складності) та значними огріхами в описі технології профайлінгу (III рівень складності). Завдання щодо детекції брехні тексти виконано неправильно або не виконано взагалі. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 3-1 ЗФН 5-1	Робота містить значну кількість помилок у завданнях усіх рівнів складності або незначну кількість помилок у завданнях I та II рівнів складності та відсутності виконання завдань III рівня. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
0	Робота не виконувалася.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 10 балів для ДФН, 32 бали для ЗФН.</i>

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Практичні заняття	15x2 бали = 30 балів	10 б.
Самостійна (проектна) робота	15x4 бали = 60 балів	15x4 бали = 60 балів
Контрольна (письмова) робота	1x10 балів= 10 балів	1x30 бали = 30 бали
Всього	100	100

8. Критерії оцінювання результатів навчання

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	T1	Відповідь на практичному занятті	4	Відповідь на практичному занятті	2
		Самостійна (проектна) робота	8	Самостійна (проектна) робота	10
	T2	Відповідь на практичному занятті	4	Відповідь на практичному занятті	2
		Самостійна (проектна) робота	9	Самостійна (проектна) робота	10
ЗМ 2	T1	Відповідь на практичному занятті	4		
		Самостійна (проектна) робота	8	Самостійна (проектна) робота	10
	T2	Відповідь на практичному занятті	8	Відповідь на практичному занятті	2
		Самостійна (проектна) робота	15	Самостійна (проектна) робота	10
ЗМ 3	T1	Відповідь на семінарському занятті	4		
		Самостійна (проектна) робота	8	Самостійна (проектна) робота	10
	T2	Відповідь на практичному занятті	6	Відповідь на практичному занятті	2
		Самостійна (проектна) робота	12	Самостійна (проектна) робота	10
Контрольна робота			10	Контрольна робота	32
Підсумковий контроль		Іспит		Іспит	
Сума			100		100

9. Засоби навчання

Наочним матеріалом для лекційних занять послужать передусім мультимедійні засоби (комп'ютерні презентації); відеоматеріали (навчальні кінофільми, а також інтерв'ю, виступи тощо як фактографічний матеріал).

На практичних заняттях рекомендовано звертатися до бібліотечного фонду Університету та електронних репозитаріїв світу.

Під час виконання завдань самостійної роботи доцільним стане використання бібліотечного фонду та енциклопедій, словників, довідників.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Адаменко М. І. Бейлін М. В. Основи наукових досліджень. Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2014. 188 с.
2. Академічне письмо: навч. посіб. / укладачі: С.К. Ревуцька, В.М. Зінченко. Кривий Ріг, 2019. 130 с. URL: <http://elibrary.donnue.edu.ua/1644/1>.
3. Академічне письмо: навч. посіб. / укладачі: Т. М. Костирко, С. В. Ларенкова, І. В. Бондар, М. С. Жигалкіна. Миколаїв: НУК, 2022. 116 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi75/0056109.pdf>
4. Бірта Г. О. Методологія і організація наукових досліджень. К.: «Центр учбової літератури», 2014. 142 с.
5. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень: навч. посібник. Суми: СумДПУ, 2016. 260 с. URL: <https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/03/vajinskii-posibnyk.pdf>
6. Вихрущ В. О. Методологія та методика наукового дослідження. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2018. 327 с.
7. Гребенюк Т. В. Академічна доброчесність: навчальний посібник. Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. 108 с. URL: http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/14079/1/9130_2021.pdf
8. Данильян О. Г. Організація та методологія наукових досліджень: навч. посіб. Харків: Право, 2017. 448 с.
9. Колоїз Ж. В. Основи академічного письма: практикум. Кривий Ріг : ФОП Маринченко С. В., 2019. 178 с. URL: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3236/1.pdf>
10. Ладанюк А. П. Методологія наукових досліджень. Київ: Ліра-К, 2020. 351 с.
11. Мартинюк О. М. Академічне письмо (конспект лекцій): навчально-методичне видання. Луцьк : Вежа, 2021. 48 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/20241/1/akadem_mart.pdf
12. Мороз Л.І., Мороз І.В., Литвиненко І.С., Прасол Д.В., Чугуєва І.Є. Науково-дослідна робота студентів у вищих навчальних закладах: навч.-метод. посіб. Миколаїв: Вид-во «Арнекс», 2017. 162 с.
13. Основи академічного письма: конспект лекцій для студентів усіх спеціальностей / Уклад.: М. Г.Маковій, О. М.Жовнір, І. Ю.Рєпіна, Л. Ф.Плотникова. Київ -Тернопіль: КНУБА-Ф-ОП Шпак В. Б., 2023. 61 с. URL: <https://repository.knuba.edu.ua/server/api/core/bitstreams/5151794d-aaca-43c4-956e-c3b329ff605c/content>
14. Основи академічного письма: конспект лекцій / Укл. Т.В. Клименко. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2021. 94 с. URL: <http://ir.stu.cn.ua/bitstream/handle/123456789/21644>
15. Рошко С.М. Основи наукових досліджень: навчально-методичні матеріали до вивчення курсу в умовах кредитно-модульної системи навчання. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 56 с.
16. Староста В.І. Методологія наукових досліджень: навчально-методичний посібник для

самостійної роботи здобувачів освіти. Вид. 2-е, випр. і доп. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2023. 72 с

17. Цехмістрова Г.С. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. 352 с.
18. Чирва Г. М. Методологія та організація наукових досліджень. Умань: Візаві, 2018. 188 с.

Допоміжна література

Лексикографічні праці

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови. Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ-Ірпінь : ВТФ «Перун», 2009. 1728 с.
2. Головащук С. І. Словник-довідник з українського літературного слововживання. С. І. Головащук. Київ : Наук. думка, 2004. 448 с.
3. Головащук С. Російсько-український словник сталих словосполучень. Київ: Наук. думка, 2001. 640 с.
4. Сучасний словник іншомовних слів. Укл. О. Скопненко, Т. Цимбалюк. Київ: Довіра, 2006. 788 с.
5. Українська мова: Енциклопедія. Вид. 3-ге, випр. і доп. К.: Видавництво «Українська енциклопедія» імені М.П. Бажана. 2007. 822 с.
6. Українська мова. Тлумачний словотвірний словник новітніх запозичень, складних слів, словосполучень та аббревіатур / Коробова І. О. К., 2019. 503 с.
7. Яковлева А., Афонська Т. Сучасний тлумачний словник української мови. 55 000 слів. Харків: Торсинг, 2017. 672 с.
8. Український правопис / НАН України, Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні; Інститут української мови НАН України. К. :Наукова думка, 2019. 393 с.

Основні нормативні акти

1. Конституція України. *Відомості Верховної Ради України*, 1996, № 30, ст. 141. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 25.06.2022).
2. Закон України «Про вищу освіту». *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 37-38, ст. 2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 25.06.2022).
3. Закон України «Про освіту». *Відомості Верховної Ради*. 2017. № 38-39, ст.380. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 25.06.2022).
4. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». *Відомості Верховної Ради*. 2016. № 3. ст.25. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#n946> (дата звернення: 25.06.2022).
5. Закон України «Про авторське право і суміжні права». *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 13. ст.64. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text> (дата звернення: 25.06.2022).
6. Український правопис (Постанова № 437 від 22 травня 2019 р.).
7. ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».
8. ДСТУ 4163:2020 «Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлення документів». URL : <http://www.kdu.edu.ua/Documents/DSTU41632020v1.pdf>

Інформаційні ресурси в інтернеті

1. Наукова періодика України. URL: <http://journals.uran.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського. URL: <https://dnrb.gov.ua>.
3. ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання:

- Нац. стандарт України. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/files/dstu-8302-2015.pdf>
4. МОН України URL: <https://mon.gov.ua>.
 5. Наукові фахові видання України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/atestaciya-kadri-vishoyi-kvalifikaciyi/naukovi-fahovividannya>.
 6. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <https://nbuv.gov.ua>.
 7. Приклади оформлення літературних джерел згідно ДСТУ 8302:2015. URL: <http://library.nlu.edu.ua/Biblioteka/sait/nauka/gost/spisok-DSTU.pdf>
 8. Положення про академічну доброчесність в ДВНЗ «УжНУ». URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>.
 9. Положення про дипломну роботу (дипломний проект). URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11106>.
 10. Про авторське право і суміжні права: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>.
 11. Про вищу освіту: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1556-18>.
 12. Про захист персональних даних: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2297-17>.
 13. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.
 14. Про освіту: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
 15. Профілі науковців. URL: <https://www.academia.edu/> <https://publons.com> <https://orcid.org>.
<https://scholar.google.com.ua>. <https://www.researchgate.net/>
<https://www.scopus.com/freelookup/form/author.uri>.
 16. Реєстр наукових фахових видань України. URL: <http://resources.ukrintei.ua/refer/search>